

rii ad eam non tenebantur; et Clemens VIII, in decret. De reform. regular., incip. *Nullus omnino*, in pluribus regulares restrinxit ultra præscriptum Regulæ; quod factum est etiam in decretis sacræ congregationis Concilii jussu Urbani VIII, editis de regularibus apostatis et ejectis, incip. *Sacræ congregatio*, et in decreto ejusdem sacræ congregationis moderatorio, et incorrigibilium respective innovatorio jussu Innocentii XII edito, et incip. *Instantibus procuratoribus*; neque in his possunt religiosi resistere, quia, ut expresse dicitur in c. *Si religiosus* 27, De electione in 6, Religiosorum arbitrium non ex sua, cum velle vel nolle non habeant, sed ex illius, quem vice Dei supra caput suum posuerunt, et cujus imperio se subjecerunt, voluntate dependet, ibi: « Si religiosus, cujus arbitrium non ex sua, cum velle vel nolle non habeat, sed ex illius, quem vice Dei supra caput suum posuit, et cujus imperio se subjecit, voluntate dependet, » etc. Et concordat cap. *Religiosus* 2, De testament. in 6, et cap. *Religiosi* 5, De sepultur. eod. in 6, cap. *Non dicatis* 21, caus. 12, q. 1, cum similibus.

(78. Unde regularibus renuentibus reformationem indictam recipere, et integre observare, solet Sedes Apostolica interdiceret et denegare licentiam recipiendi et admittendi aliquos ad habitum et professionem, ut patet ex decretis Clementis VIII, citatis supra n. 72, § *Item bis quotannis*, et constitut. Innocentii X, incip. *Inter cætera*, et pluribus aliis decretis sacrarum congregationum.

(79. Et quod etiam monasteriis renuentibus reformationem acceptare non concedatur licentia recipiendi puellas ad habitum, statuit sacra congr. Episcop. et Regul., in *Neapolitana*, 25 Maii 1602. (80. Item nec admittendi ad professionem eas, quæ se ad illam nolunt obligare. Ead. sacra congr. Episcop., in *Neapolitana*, 8 Aprilis 1605. (81. Item in iis monasteriis, quæ partim illam reformationem recipiunt, et partim non, recipi non debent nisi illæ, quæ se volunt reformationi subicere. Ead. sac. congreg. Episcop., 17 Aprilis 1702. (82. Nec reformatio est credenda statim, sed probanda diu, antequam detur licentia vestiendi. Ead. sac. congreg. Episcop., in *Capuana*, 17 Novembr. 1602, et 4 Maii 1704, et consimiliter sæpe sæpius alibi. (83. Quæ tamen professionem emisissent, antequam introduceretur reformatio, hortari debent ad illam acceptandam, sed non cogi. Ead. sacra congr. Episcop. et Regul., in *Neapolitana*, 5 Martii 1602; apud Nicol., in *Floscul.*, verb. *Reformatio*, n. 10.

(84. Unde Pignatelli., tom. VIII, consult. 45, n. 25, sic expresse habet: « In Mediolanensi, licet Regulares Regulam, quam professi sunt, observare teneantur et cogendi sint: nihilominus moniales, quæ non ita exacte eam observant, veluti in jejuniis, in comedendo carnes, gestando indusium lineum, recitandis Horis Matutinis certa

hora noctis, sunt tolerandæ, ut in monialibus S. Benedicti juxta mentem Gregorii XIII. » Et sequitur D. Cajetanus de Alexandris, in *Confessario monialium*, cap. 1, § 1, q. 4, ubi dicit, quod si moniales tempore professionis limitatam habuerunt intentionem non se amplius obligandi, quam ad illam regulam sic relaxatam, tunc non tenentur reformatam ex post servare, quia actus non obligantur ultra intentionem agentium. L. *Non omnis* 19, ff. *Si certum petatur*. Ita multi apud Sanchez., in *Decal.*, l. vi, c. 2, n. 39. Si vero absque ulla expressa limitatione professæ sunt, tenentur Regulam sic reformatam amplecti et observare, quia sponte sua in religione profitentes, se ita Regulæ et vitæ religiosæ subiciunt, ut paratæ esse debeant, quantum ex se est, ad conservationem ipsius procurandam. Quare si regularis observantia collapsa et relaxata sit, tenentur moniales pati, ut restauretur seu reformetur, et per consequens tenentur etiam regulam sic instauratam seu reformatam observare. Sanchez, *loc. cit.*, alique plurimi ibi relati; et Monacelli., tom. II, tit. 13, formul. 5. n. 7, dicit expresse quod monialis, quæ vult vivere secundum corruptelas, et abusus monasterii, est in periculo damnationis.

(85. Afferuntur decreta generalia Clementis VIII pro reformatione regularium tam monachorum, quam Mendicantium cujuscunque ordinis, et instituti, quæ, ut dictum est supra sub n. 72, § *Diebus a superiore assignandis*, bis quotannis legi debent sub pœna privationis officiorum, et vocis activæ et passivæ.

« CLEMENS Papa VIII, etc.

« § 1. Nullus omnino, prætextu cujuscunque privilegii vel superioritatis, etiam generalatus, a servitio chori censeatur immunitis, nisi pro tempore, quo quis in proprii officii munere actu fuerit occupatus. Cum lectoribus autem et prædicatoribus, superiores, iis tantum diebus, quibus eos legere aut prædicare contigerit, dispensare possint; idem quoque præstare valeant cum ægrotis, et studiorum causa legitime impeditis; in eos vero, qui negligentes aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia superiores animadvertant ad præscriptum regulæ et constitutionum, alimenti etiam, si opus fuerit, subtractione.

« § 2. Lectio sacræ Scripturæ, vel casuum conscientiæ bis in hebdomada, præscriptis diebus, in singulis monasteriis et conventibus habeatur, ad quam fratres omnes conveniant, eaque absoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam sese utiliter exercent.

« § 3. Quo Trid. concilii decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius observentur, præcipitur, ut nullus ex fratribus, etiamsi superior sit, bona immobilia vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, eleemosynas, sive ex concionibus, sive ex lectionibus, aut pro missis, tam in propria Ecclesia, quam ubicunque celebrandis, alio-

ve ipsorum justo labore, et causa, et quocunque nomine acquisita, etiamsi subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine conventus possidere possit; sed ea omnia statim superiori tradantur, et conventui incorporentur; atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecuniis ac proventus confundantur, quo communis inde victus et vestitus omnibus suppeditari possit.

« § 4. Neque superioribus, quicumque illi sint, ullo pacto liceat eisdem fratribus, aut eorum alicui bona stabilia etiam ad usum fructum vel usum, administrationem aut commendam, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere.

« § 5. Eorum vero, quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quidquam concessit ut proprium, neque ut proprio utatur.

« § 6. Qui in præmissorum aliquo deliquerit, pœnas, nedum a concilio Trid. præscriptas, sed alias quoque multo graviore superiorum arbitrio imponendas, incurrat.

« § 7. Nulla quorumcunque superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia vel mobilia, fratres excusare possit, quominus culpæ et pœnæ ab iisdem concilii decretis impositæ, et ipso facto incurrendæ, obnoxii sint, etiamsi superiores assenserent, hujusmodi dispensationes aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minime adhiberi volumus.

« § 8. Fratrum vestitus et supellex cellarum ex communi pecunia comparetur, et omnino uniformis sit fratrum, et quorumcunque superiorum, statuique paupertatis, quam professi sunt, conveniat, ita ut nihil superflui admittatur, nihil etiam quod sit necessarium, alicui denegetur.

« § 9. Quæcunque fratrum vestes, sive laneæ, sive lineæ, omnisque alia supellex in aliquem commodum conventus locum deferantur; ibique ab uno vel duobus fratribus huic muneri deputatis diligenter custodiantur, ut inde superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, ministrari opportune possint.

« § 10. Omnes etiam superiores, quicumque illi sint, eodem vino, eodemque obsequio, sive eadem, ut aiunt, pitantia in communi mensa, prima vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, neque singulare aliquid, quo privatim quisque in cibum utatur, ullo modo afferri possit; si quis ea in re peccaverit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem et aquam.

« § 11. Superiores omnes, etiam generalis, qui redditus aut præstationes peculiare ratione officiorum habent, eorum accepta et expensa in libro distincto fideliter et diligenter adnotari curent, neque in alios usus, quam ratione officii sui necessarios, quidquam expendant; cum vero contigerit ipsos in aliquo conventu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi, et iis qui secum erunt, victus ad præscriptum regulæ et constitutionum, suppeditetur.

« § 12. Nullus ex superioribus locorum administrationem bonorum aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum et reddituum sui conventus, etiam nomine conventus, per seipsum habere, sive exercere possit, sed universum id onus tribus fratribus ejusdem conventus a generali ita demandetur, ut unus rerum et bonorum, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat; alter tanquam depositarius pecunias, ac cætera ab illo collecta et exacta fideliter asservet; alius de pecuniis et rebus a depositario acceptis priori, et fratribus ac conventui universo de necessariis, mandante tamen ipso priore, non secundum proprium affectum, sed juxta charitatis regulam, veluti bonus dispensator, provideat, officiorum hujusmodi confusione penitus interdicta.

« § 13. Cæterum hi tres, tam impensi quam accepti singulis mensibus superiori locali, adhibitis etiam duobus vel tribus fratribus ejusdem conventus probatoribus, rerumque usu peritis, rationem reddant: deinde ipsimet rursus, præsentibus priore, et peritis prædictis, generali vel visitatoribus, cum advenerint; denique ipse generalis, vel visitatores in quolibet proximo capitulo generali, saltem coram tribus iudicibus, ab ipso capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, universæque suæ administrationis, tam publicæ quam privatæ rationem reddere teneantur, cujus etiam exemplum authenticum ex actis capituli extrahatur, ad hoc ut ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

« § 14. In unoquoque conventu fratrum is tantum deinceps constituatur, et in posterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius propriis, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosynis, aliisve quibuscunque obventionibus in commune, ut præfertur, conferendis, commode possit sustentari; redditus vero, et supradicta omnia in communi loco ac tuto diligenter asserventur.

« § 15. Superioribus autem, ne concilii Trid. aut hæc nostra decreta declarare, interpretari aut relaxare ullo modo possint, omnino interdiximus et prohibemus. Decernentes irritum, etc. Si quis autem contra præsumperit attentare, sit eo ipso omni gradu officioque privatus, et ad ea perpetuo inhabilis existat.

« § 16. Nullus, nisi actu legat vel prædicet, aliquo sui gradus privilegio gaudeat.

« § 17. Si alicui ex necessaria causa, generalis iudicio probanda, socius ex eodem ordine, qui illi ministret, concedendus erit, is, nisi vicesimum quintum agat annum, et qui communi servitio sit deputatus, non concedatur, et, si commode fieri potest, sit laicus conversus.

« § 18. Ut omnis scandalorum, et vagationis occasio tollatur, conventus clausura perpetuo ac diligenter servetur, ac propterea a superiore janitor constituatur, qui diligentia ac morum integritate maxime commen-

detur, is januæ custodiendæ semper assistat, eamque nemini fratrum aperiat, nisi socium, et exeundi licentiam obtinuerit.

« § 19. Nullus a conventu egredi audeat, nisi ex causa, et cum socio, licentiaque singulis vicibus impetrata, aut benedictione accepta a superiore, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, sociumque exituro adjungat, non petentis rogatu, sed arbitrio suo, neque eundem sæpius: licentiæ vero generales exeundi nulli omnino concedantur.

« § 20. Contravenientes autem pœna gravi, etiam carceris ad superioris arbitrium plectantur, eadem etiam janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit.

« § 21. Cum autem quis in conventum revertitur, superiorem iterum adibit benedictionem recepturus, qui a socio itineris rationem, et quid rei actum sit, diligenter perquirat.

« § 22. Nullos fratres Romam venire superiores permittant, nisi prius a generali vel protectore duntaxat licentiam in scriptis impetraverint.

« § 23. Si quis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumserit, voce activa et passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias, arbitrato superiorum, infligendas pœnas. Quæ item omnia adversus eos qui supradictos admiserint et receperint, sine ulla exceptione, locum habeant.

« § 24. Habeat superior clavem ita fabricatam, ut, cum sibi videbitur, cellas omnes reserare possit, et propterea nullus cellam, etiam noctu, ita claudat, quin semper a superiore possit aperiri.

« § 25. In medio dormitorii per totam noctem lampas colluceat.

« § 26. Nullus, etiam superior, cellas, sive in claustris, sive alibi separatas a communi dormitorio habeat, sed unusquisque unica cella, eadem cum cæteris aliorum fratrum conjuncta, nudis omnino parietibus, ac lecto et mensa humilibus, uniformique supellectili, ut præfertur, quemadmodum religiosos decet, contentus sit. Possit tamen generalis alicui ex superioribus conventuum, si eorum muneris et officii necessitatem id exigere cognoverit, alteram etiam cellam concedere.

« § 27. Cellæ sive ædiculæ, quæ extra dormitorium separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum et commoditatem conventus redigantur.

« § 28. Singillatim suo quisque lecto cubet, neque ullibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.

« § 29. In privatis cellis nulli camini permittantur, sed omnes obstruantur statim, cardinibus etiam e parietibus convulsis, ut res illa non ad tempus facta, sed perpetuo duratura videatur; cellis tamen generalis, aut alterius superioris, ac prædicatoris exceptis.

« § 30. Conventus fenestræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum

ædes prospiciunt, muro ita obstruantur, ut omnino is prospectus impediatur.

« § 31. Valetudinarium in singulis conventibus certè ac salubriori loco constituitur, quod pro loci situ, ac fratrum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur, nec inde, nisi recuperata sanitate, abire permittantur; qui vero infirmorum curæ præpositi sunt, omni sedulitate ac charitate, operam suam præstebunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omnino desit, quod ad sanitatem recuperandam pertineat.

« § 32. Ineatur ratio, qua, sublatis licentiis, ac facultatibus hactenus quibuscunque concessis, degentes extra conventus claustra, ad ea quamprimum revocentur, nec de cætero, nisi ex gravissima causa, a Sede Apostolica probanda, hujusmodi facultates concedi possint.

« § 33. Nulli in posterum ad habitum aut professionem admittantur, nisi in conventibus per Sedem Apostolicam in qualibet provincia deputandis.

« § 34. Curent superiores, ut constitutio interdicens largitiones munerum, et præscribens hospitalitatis formam ab omnibus in quolibet conventu inviolabiliter observetur.

« § 35. Ut omnis officiorum ambitus occasio præcludatur, caveant omnes a directa vel indirecta vocum seu suffragiorum procuracione, tam pro seipsis quam pro aliis, tum in capitulis locorum, tum in cæteris, præsertim generalibus capitulis, aut congregationibus, seu alibi; quicumque secus fecerint, præter alias pœnas, et censuras hactenus contra hujusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant, et ad futura quocunque pariter inhabiles habeantur; super quo cum eis dispensari a nemine possit, nisi a Nobis, vel successoribus Nostris, et pro qualitate culparum, gravius etiam plectantur; porro supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes et non revelantes, extendimus.

« § 36. In superiorum et officialium omnium electionibus forma præscripta a sacro concilio Tridentino, et ordinis constitutionibus inviolabiliter servetur, jurentque electores secundum veritatem cujusque conscientiæ, probiores ac magis idoneos se electuros; ac propterea, priusquam ad electionem deveniatur, in primis, et ante omnia prælegantur constitutiones de qualitate, et requisitis eligendorum; ad officia, gradus et prælaturas illi præcipue eligantur, qui possint et consueverint regulas ordinis et constitutiones observare, præsertim quæ pertinent ad servitium chori, ac vestitum et victum communem.

« § 37. Eligantur in capitulo generali, vel provinciali aliquot graves, et periti ex fratribus cujuslibet provinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones, etiam

ipsorum fratrum ac lectores publicos diligenter simul examinent priusquam probentur, et ad hujusmodi ministerium admittantur; horum etiam curæ sit examinare et probare tam quoad doctrinam, quam quoad mores promovendos ad quoscunque ordines, in quo servetur decretum congregationis interpretum sacri concilii Tridentini. hac de causa nuper editum et promulgatum.

« § 38. Illud porro superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut, quæ eorundem ordinum regulis et constitutionibus, de oratione mentali, silentio, jejuniis, capitulo culparum, aliisque spiritualibus exercitiis prudenter ac pie sancta sunt, ea omnia et singula ad unguem observentur, intelligantque super his, veluti fundamentis, omnium religionum ædificia construenda et amplianda esse, quæ ut faciliorem exitum sortiantur, et fructus uberores in animis fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet conventu, singulis hebdomadis, habeatur sermo de religiosa disciplina, regularique observantia.

« § 39. Quo vero omnia ordinate peragantur, appendatur tabella in loco conspicuo uniuscujusque conventus, in qua distincte adnotetur, quid singulis horis cujusque diei quilibet frater præstare debeat, ut certo quoque signo præmonitus, majori animi præparatione suo muneri satisfacere possit; quæ ordinis constitutiones his decretis non adversantur, inviolate custodiendæ erunt.

« § 40. Quibus horum decretorum capitibus certa pœna præscripta non est, arbitrio generalis, vel alterius immediati superioris infligatur; ut autem hæc decreta, donec alia, quæ pleniorum reformationem facient, edantur, ac ab omnibus observari possint, districte præcipimus generalibus, ac omnibus aliis quibuscunque superioribus, ad quos hoc spectat, ut curent ac efficiant, ea omnia inter alias eorundem ordinum constitutiones perpetuo valituras redigi, interdicta omnino eorum singulis facultate illas declarandi, et adversus eas unquam dispensandi; alioquin sciant se in pœnam generalatus, et officiorum privationis ac inhabilitatis perpetuæ ad alia quoque munera ipso facto, et sine ulla exceptione respective incidisse.

« § 41. Ne vero, prætextu dilatæ publicationis, eorum observatio quoquomodo differri possit, aut impediri, volumus ut post illorum publicationem, in conventu vel monasterio cujuslibet ordinis de Urbe factam, generalem, aliosque ordinum superiores, cæterosque fratres præsentis, statim, reliquos vero absentes citra montes, unius mensis, ultra montes, trium mensium spatium, ita arceant, ac si eorum singulis personaliter intimata fuissent.

« § 42. Insuper mandamus quod generales, in singulis conventibus, citra montes, unius mensis; ultra vero montes, trium

mensium cursu, decreta supradicta publicari faciant, sub pœna privationis generalatus, aliisque arbitrio nostro imponendis.

« Datum Romæ apud S. Petrum, die 25 mensis Junii 1599.

« § 43. Decretum illud, quo fratres Romam petere cum generalis et protectoris licentia duntaxat permissum est, Sanctitas Sua extendi ad provincialem decrevit, ita ut ipsis ex causa communi totius provinciæ duntaxat facultatem hujusmodi facere valeat, declaravitque pœnam privationis vocis activæ et passivæ contrafacientibus infligendam, Sanctitati Suæ reservatam esse, interdicta omnino eorum superioribus singulis, etiam generali ac protectori facultate illam moderandi ac relaxandi.

« Datum Romæ die 20 Martii 1601. »

(86. Regulares tot solum stare debent in monasteriis, quot ali commode possunt per redditus et eleemosynam eorum. Conc. Trident., sess. xxv, *De regularib.*, cap. 3; Clemens VIII, constitut. 60, incip. *Nullus*; Paul. V, const. 9, incip. *Sanctissimus*; Urban. VIII, constit. 45, incip. *Cum sæpe*; Innocent. X, constit. incip. *Inter cætera*; Innocent. XII, constitut. incip. *Nuper a congregatione*. Vide verb. *MONIALES*, artic. 2, a n. 12 ad 62, verb. *NOVITIUS*, a n. 56 ad 65, verb. *SIMONIA*, art. 7, a n. 20 ad 23.

(87. Unde regularium numerus pro unoquoque conventu præfinitus, et a sacra congregatione approbatus, prout necessario debet esse præfinitus et approbatus, uti statuerunt varii Summi Pontifices, et signanter Urbanus VIII, Innocentius X et Innocentius XII, in citatis suis constitutionibus, non potest a superioribus augeri, etiam sub prætextu augmenti reddituum absque ipsius sacre congregationis Concilii licentia, sub pœna privationis officiorum, vocis activæ et passivæ, ac inhabilitatis perpetuæ. Urbanus VIII, constitut. incip. *Cum sæpe contingat*; Innocent. X, const. incip. *Inter cætera*; Innocent. XII, constit. incip. *Nuper a congregatione*.

(88. Regularis non potest habere locum in duobus monasteriis, textu expresso in c. *Ne nimia* 9, *De religiosis domibus*, ibi: « Illud etiam prohibemus, ne quis in diversis monasteriis locum monachi habere præsumat, nec unus abbas pluribus monasteriis præsidere. »

(89. Regulares sunt exempti ab oneribus et collectis. S. congreg. *Immun.*, in *Cremonen.*, 11 Jan. 1695, lib. 1 *Decr. Val.*, pag. 166, et 11 Jun. d. a. et lib. pag. 194, in *Aquen.*, 5 Febr. anni d. et lib. pag. 170, et alibi. Exempti quoque sunt ab hospitio seu hospitalione militum, etiam pro bello adversus Turcas. Sic sanctus Pius V, in constitutione. incip. *Cum sicut*.

(90. Regulares non tenentur ad onera, impositiones et collectas pro bonis acquisitis, nisi juxta decisionem in Brundusina coram Penia, et decretum editum sub Clemente VIII, anno 1600. Sac. congreg. *Immun.*, in *una status ecclesiastici*, 9 Novemb. 1632, lib. 11 *Decret. Paul.*, pag. 144, et in

Montis Alti, 29 Maii 1629, lib. I *Decr.* Paul., pag. 139.

(91. Regulares Carmelitani non tenentur ad solutionem gabellæ datariis carnis ex forma constitut. Clementis VIII et Pauli V, non solum pro animalibus natis in eorumdem prædiis, sed nec etiam pro emptis pro usu proprio, cum iste casus non sit expressus in dictis const. et de jure sint exempti. S. congr. Immun., in *Ferrariensis*, 15 Septemb. 1637, lib. III *Decr.* Paul., p. 43.

(92. Regulares gaudere debent exemptione pro vino, quod minutatim vendunt. Sac. congr. Immun., in *Fav.*, 19 Decembris 1734; lib. II *Decr.* Paul., pag. 212.

(93. Canonici regulares Lateranenses in vim motus proprii Urbani VIII, F. R. tenentur ad solutionem gabellæ carnis, etiam pro animalibus, quæ in propriis domibus et monasteriis mactantur. S. congr. Immun., in *Ravennat.*, 27 Febr. 1646, lib. II *Decret.* Paul., pag. 273.

(94. Fratres Minores S. Francisci de Observantia gaudent, prout cæteri ecclesiastici, tam sæculares quam regulares, exemptionibus pro rebus emptis ab eorum synodico pro victu et vestitu eorumdem. S. congr. Imm., in *Valentina*, 17 Mart. 1658, lib. *Decr.* Rocci, p. 172.

(95. PP. Dominicani sunt exempti a collectis impositis a communitate, tam de jure communi quam ex privilegiis Pontificiis. S. C. Immun., in *Firmana*, 6 Maii 1631, l. II *Decr.* Paul., p. 76.

(96. Regulares sunt exempti a gabella portæ civitatis pro introductione frumenti. Sac. congreg. Immun., in *Maceraten.*, 31 Aug. 1646, lib. III *Decret.* Paul., p. 290.

(97. Regulares circa libertatem emendi carnes remittantur ad sacram cong. Boni Regiminis. S. congr. Immun., in *Anconitana*, 5 Mart. 1675, lib. I *Decret.* Altoviti, p. 1078.

(98. PP. Societatis Jesu tenentur pro bonis acquisitis, ad onera, quæ sint certa, realia et invariabilia; et pro aliis vero bonis tenentur ad collectas auctoritate Apostolica impositas cum specifica expressione ecclesiasticorum, dummodo in locis bonorum non adsit consuetudo contraria. Sac. cong. Immun., in *Firmana*, 9 Octobris 1692, lib. II *Decr.* Paul., pag. 8.

(99. An FF. Minimi contra formam privilegiorum possint conveniri ab ordinario aut vicario Apostolico pro reddenda ratione bonorum temporalium ab eis possessorum? Sac. C. respondit hujusmodi fratres uti jure suo. Sac. congr. Immun., in *Bisitian.*, 14 Januar. 1653, lib. V *Decret.* Paul., pag. 5.

(100. Licet regularibus in eorum conventu sito in loco, ubi dominus loci exigit unum pro quindecim ab ecclesiasticis pro coctura panis in furnis sibi competentibus, habere furnum pro eorum usu et venientium sumptibus conventus. Sac. congr. Immun., in *Maceraten.*, 22 Septemb. 1624, lib. III *Decret.* Altoviti, pag. 87.

(101. Regulares sunt testes idonei ad probandam extractionem et violationem Immu-

nitatis eccles. secutam in eorum Ecclesia. Sac. congr. Immun., in *Regien.*, 1 Julii 1642, lib. III *Decret.* Paul., pag. 177.

(102. Minor observans S. Francisci potest de licentia em. vicarii urbis in causa civili deponere. Sac. congr. Immun., in *Romana*, 4 Septembris 1640, ibi pag. 129.

(103. Datur facultas episcopo non solum examinandi, sed etiam cogendi regulares ad se subjiciendum examini in causa violationis Immunitatis. Sac. cong. Immun., in *Aprutina*, 20 Novembr. 1640; lib. III *Decr.* Paul., pag. 135; in *Neapolitana*, 6 Octobris 1643, ibi pag. 211.

(104. Datur facultas episcopo examinandi etiam regulares, dummodo actu et habitu aliunde veritas haberi non possit, ac citra incursum irregularitatis. Sac. congr. Immunit., in *Novarien.*, 27 Julii 1635, lib. II *Decret.* Paul.

(105. Similis facultas conceditur aliquando etiam vicario. Sac. congr. Immun., in *Tropien.*, 5 Augusti 1639, lib. III *Decret.* Paul., pag. 99.

(106. Regulares dare debent eminentissimo legato, uti delegato Apostolico, notam animalium, quæ per eosdem regulares introducuntur ad effectum mactandi pro servitio religiosorum. Sac. cong. Immun., in *Tropien.*, 8 Augusti 1639, lib. III *Decret.* Paul., pag. 89.

(107. Scribitur archiepiscopo, ut provideat et ordinet pro suo arbitrio, quod regulares quomodolibet privilegiati non locent appartamenti ordinata ad habitationem religiosorum sæcularibus, ad effectum vitandi abusus et controversias immunitatis eccles. Sac. congregat. Immun., in *Neapolitana*, 10 Novembris 1676, lib. I *Decr.* Altoviti, pag. 1302.

(108. Qui carceraverant et modico tempore detinuerant regularem, absolvuntur in forma Ecclesie arbitrio episcopi. Sac. cong. Immun., in *Litteren.*, 4 Decemb. 1674, lib. I *Decret.* Vall., p. 159.

(109. Alia ad rem; vide verb. ALIENATIO, verb. BAPTISMUS, art. 7, verb. BENEDICTIO, verb. CONVENTUS, verb. ECCLESIA, verb. FENESTRÆ, verb. HABITUS, verb. MISSA, verb. ORATORIUM, verb. ORACULA VIVÆ VOCIS, verb. PRIVILEGIUM, verb. QUARTA, verb. SEPULTURA, verb. TESTIS, verb. VICARIUS.

(110. Regularis nequit simul esse parochus et superior sui conventus. Sac. congr. disciplina regul., 28 Maii 1715, *Decreto* 6, in *Bullario Clementis XI*. Vide verb. PAROCHUS, art. 2, n. 85.

(111. Regulares, sicuti dictum est in verb. JEJUNIUM, art. 1, n. 12, uti possunt ovis et lacticiis in suis jejuniis, extra tamen tempora ab Ecclesia universaliter prohibita, ut fuit determinatum in capitulo generali PP. Capuccinorum 1596, ac fuit approbatum a sacra congreg. Episcoporum et Regular., in *Cosentina*, 15 Jul. 1606; apud Nicol., in *Flosculis.*, verb. Capuccini, n. 9; et apud Pitton., *Constitut. et dec. Pontific. ad Regulares*, tom. III, n. 1672. Quod tamen intelligendum est ex vi propriæ regulæ; quia

alias etiam ipsi in jejuniis uti debent cibis secundum legitimam aliorum consuetudinem, et maxime religiosorum regionis et loci, ubi morantur, cum consuetudo sit optima legum interpretis, textu expresso in c. *Dilectus* 8, De consuetudin. L. *Si de interpretatione* 37, ff. *De legibus*; imo ipsa sit altera lex, et pro lege servari debeat; capit. *Dilectis* 4, De arbitris, l. *De quibus* 32, ff. *De legibus*, l. *Scævola* 26, ff. *De aqua et aqua pluvia arcenda*; l. *Et ab antiquis* 31, cod. *De testamentis*, cum similibus. Unde Marchant., in *expositione regulæ Fratrum Minorum*, cap. 3, q. 2, sic expresse concludit: «Jejunia Regulæ servari debent juxta morem patriæ et jejunantium communem formam;» adducens ad id sententiam IV magistrorum, qui expresse dicunt, «Jejunent ergo, etc., debet intelligi cibo jejunantium secundum consuetudinem hominum, et maxime religiosorum terræ, in qua morantur.» Et opinionem Hugonis de Dina sic habentis: «Ubi a lacticiis abstinereant jejunantes, scandalum est, si nos morem patriæ, etc., violamus. Juxta sanct. canones, mos ecclesie sive diocesis, in qua sumus, est servandus;» et infra: «Debemus ergo in jejuniis secundum morem jejunantium uti.» Hinc Diana, in *Summa*, verb. *Jejunium*, n. 56, adductus a Patre Viva, in *proposit.* 32, ex *dammatis ab Alexandro VIII*, n. 10 in fin., dicit consuetudinem abstinendi a lacticiis in vigiliis, et quatuor temporibus in Sicilia videri gravem, et sub mortali receptam, etiam apud regulares; qualis procul dubio est apud Nostrates consuetudo jejunandi in cibis quadragesimalibus diebus Adventus, juxta constitutiones capituli generalis celebrati anno 1500. Interamniæ de mandato Alexandr. VI, cap. 3, art. 2, apud orbem Seraphicis, tom. III *De jejuniis*, ubi sic expresse habetur: «Ad hanc autem Quadragesimam jejunandum fratres sunt obligati modo, quo cæteri Christiani ad illam communem obligantur, ut lacticia in ea comedere nequeant.»

(112. At vero in feriis sextis, aliisque jejunii diebus infra annum extra Quadragesimam et Adventum, teste communi praxi, jejunatur, et jejunandum esse dicimus juxta diversarum provinciarum et regionum probatam consuetudinem per supra adducta jura et dicta etiam sub verb. JEJUNIUM, loc. cit., n. 11, et juxta S. Thomam, 2-2, quæst. 166, art. 8, ad 3, sic expresse dicentem: «In jejuniis Quadragesimali interdicitur universaliter etiam ova et lacticia, circa quorum abstinentiam in aliis jejuniis diversæ consuetudines existunt apud diversos, quas quisque observare debet secundum morem eorum, inter quos conservatur.» Et sic de jejuniis præscriptis in Regula fratrum Minorum ultra supracitatos sustinent moderni expositores Regulæ, Corduba, Politijs, Longus, quos refert, et sequitur Melphi, in *Comm.*, cap. 3, tract. 13, quæst. 1 et 2; Matthæucc., *Cautela confess.*, lib. III, cap. 4, n. 36, ubi ad id allegat Marchant. 4 magistrorum, Hugonem de Dina, Sanctorum, et

Amenum, ac dicit non subsistere opinionem Felicis Potestatis, tom. I, part. III, a n. 2853, asserentis, fratres Minores non teneri in jejuniis Regulæ extra Quadragesimam, hoc est Adventus, et feriæ sextæ abstinere ab ovis et lacticiis, qui tamen Felix, loc. cit., n. 2856 dicit circa id nolle suum proferre judicium, ibi: «Si autem quid ego sentiam, cupis, judicium ferre nolo;» et infra sub n. 2899, ad consimilem petitionem dicit: «Huic petitioni nolo ego respondere,» quamvis ex rationibus et fundamentis, ibi a n. 2856 ad num. 2875, adductis videatur in dictam sententiam propendere. Concludendum igitur est quod, quamvis cit. statuta, et constitutiones ordinis nostri non obligarent sub culpa mortali, per constitutionem Sixti IV, incip. *Circumspecta*, adductam ab ipso Felice Potestate, loc. cit., n. 2831, et allegatam, ut intellectum suum discurrendi gratia aperiat, loc. cit., n. 2836, 2866, 2870 et 2875, per supra adducta jura, et allegatos doctores, adhuc tenentur Nostrates sub gravi ad observanda jejunia Ecclesie, et Regulæ in cibis juxta dictam legitimam aliorum consuetudinem, et maxime religiosorum regionis et loci, ubi morantur; nimis enim mirum esset, quod religiosi majori perfectioni et mortificationi addicti atque obstricti, in suis regulæ jejuniis ad instar illorum Ecclesie universalis institutis, ad minorem abstinentiam et mortificationem tenerentur quam sæculares. Quod et dicendum venit de aliis religiosi pro jejuniis sub præcepto eis impositis a suis respective regulis et constitutionibus; cum de omnibus, cæteris paribus, militet eadem ratio, et ubi militat eadem ratio, eadem etiam militare debeat juris dispositio. L. *Ideo* 27, ff. *De legibus*, l. *Illud* 32, ff. *ad legem Aquil.*, et cap. *Inter corporalia* 2, De translation. episcop., cum similibus.

(113. Regulares utriusque sexus nequeunt licite esse patrini, non solum in sacramento baptismi, per jura allegata et dicta in verb. BAPTISMUS, artic. 7, n. 41 et sequent., sed neque in sacramento confirmationis, propter eandem rationem ibi a sacris canonibus et conciliis adductam. Ubi enim eadem est ratio, eadem debet esse legis dispositio. L. *Ideo* 27, De leg.; l. *Illud* 32, ff. *ad leg. Aquil.*, cap. *Inter corporalia* 2, De translation. episcop. Cum ratio legis sit anima legis: l. *Cum ratio* 7, ff. *De bonis damnator.* Et tanto magis urget talis prohibitio quoad illos regulares, qui nedum jure communi, sed et jure speciali propriæ regulæ ad id vetantur, ut in specie fratres minores, ex cap. 11 *sue Regulæ* sic expresse prohibentis: «Nec fiant compadres virorum vel mulierum, ne hac occasione inter fratres vel de fratribus scandalum oriatur;» pro qua prohibita compaternitate ex vi Regulæ venit compaternitas quorumcunque in baptismo et confirmatione, ut recte, citatis aliis Regulæ expositoribus, docet Corduba, in cit. cap. 11 *Regulæ*, qu. 4. Lex enim generaliter loquens, generaliter est intelligenda,